

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof G. Eriksson
 Härad: Järrestad, Albo Adress: Högaväs.
 Socken: Gladsax, P. t. Olof Berättat av:
 Uppteckningsår: 1948. s. 1-3 Född år 1883 i P. t. Olofs socken

Margi v. sjukdomar. s. 1-3.
Silvryggar i P. t. Olofs kyrka och P. t. Olofs
källa. s. 2.
Vassel. s. 3.

ACC. N:R M. 10831: /

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Om sjukdomar m.m.

Hågkomster från Baskemölla, Gladsax socken, 1892 - 1895.

På Baskemölla botades vissa sjukdomar med vatten, hämtat efter solnedgången ur en bäck, vattendrag, som rann åt norr. (Där rann bäckarna åt öster).

Vi barn tillhölls att inte vidröra en klädtrasa eller ett papper, som låg vid väg eller stig eller eljest, där vi kom fram. Det kunde vara "lagt för något". Man trodde, att en sjukdom kunde överföras från en människa till en annan genom klädtrasan eller papperet, som sålunda skulle vara medlet. Jag tror, att det var mest hudsjukdomar och bölder, man sökte bli kvitt genom att utlägga en trasa eller ett papper, som man då (tigande) först tryckt mot den sjuka kroppen (de variga bölderna o.s.v.).

Skillnaden mellan en gammal tids föreställning och den moderna förkunnelser om smittoöverföring är den, att smittokällan inte renas, enligt modern uppfattning, genom att sjukdomen (bakterierna) föres vidare. Kan sägas, att "de gamla" i allt kände till saken, men det är en senare tids människor, som lyckats framskaffa bevisen.

Hågkomster från S:t Olofs socken, Albo härad, på 1890-talet.

En av mina äldre bröder råkade ^{bli} ~~bl~~ vittne till hur döttrarna i

ACC. N:R M.10831:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ljunglyckorna, S:t Olofs socken, på 1890-talet "rökte" drängen i gården, Jöns "Nyår", omsider svärson i huset, för något "ont". Jöns hade "kommit ut för nå't" bland kreaturen, då han på kvällen gav nattfoder. Vid liggdagstid, då min broder gått till "stora kammaren", där han och Jöns skulle sova för natten, placerades Jöns i vardagsrummet sittande mellan två stolar och överhöljd med ett lakan. Under honom ställde flickorna rökelsedonet. Min broder återvände för att utforska, var Jöns blivit av, och blev så vittne till rökningen, vars verkan han förstörde, då han inte kunde hålla mun.

Den moderna rökningen avser också att förgöra något ont - smittrening av bostäder eller klädesplagg.

Silveryxan i S:t Olofs kyrka och S:t Olofs källa.

Min äldste broder föddes i S:t Olof 1872. I två-årsåldern fick han tuberkulos, som bröt ut i ena knäet. Min mor tog honom till S:t Olofs kyrka och där strök hans sjuka ben med silveryxan i kyrkan samt offrade (pengar) i S:t Olofs källa - många gjorde så, strök med yxan och offrade i källan (då liksom långt senare),

I modern tid förekommer i stället elektrisk behandling av sjuka kroppsdelar.

Gammal tro - modern vetenskap.

"En kvinna -- hade haft en vanmaktsande i aderton år, och hon var

ACC. N:R

M.10831:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hopkrumpen och förmådde icke fullt rätta sig upp".Luk. 13:11.

"Han sade till henne:Kvinna,du är fri ifrån din vanmakt.Och han
lade händerna på henne,och strax reste hon sig upp - - -".

Enligt modern uppfattning:.....chockverkan.

Olärd "klok" kan ibland förmå mera än en modern specialist inom
medicinen.

"Och deras ögon öppnades,och de igenkände honom, och så för-
svann han ur deras åsyn". Luk. 24:31.

Förloppet av en dröm kan röra sig om ett "ögonblick",Drömbilden
kan just i själva uppvaknandet - efter en sömn,som varat ett ögon-
blick - ännu finnas kvar i medvetandet - "sitta fästad på ögats
näthinna " .Vad en människa då i medvetat tillstånd uppfattar som
en verklighet -" med seende ögon ser " - är en dröm .Kan väl inte
bevisas men förefaller troligt.

Varsel - min mor hörde ofta varsel - kan tröiligen förklaras
på samma sätt.